

Asia: VN/3357/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi pakkokeinolain 8 luvun 29 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Karjalan käräjäoikeus yhtyy jo lausuntonsa esityksen johdosta antaneiden esille tuomiin seikkoihin.

Kiinnitämme lisäksi huomiota laite-etsintäasioiden käsittelyyn liittyviin julkisuuskysymyksiin.

Oikeudenkäynnin julkisuudesta säädetään oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa (YtJulkL). Hallituksen esitysluonnoksen mukaan on tarkoitettu, että esitetyn pakkokeinolain 29 §:n mukaisen laite-etsintäasian käsittelyssä noudatetaan soveltuvien osin vangitsemisasioiden käsittelytapaa eli pakkokeinolain 3 luvun 1, 3, 8 ja 10 §:ää.

YtJulkL:n 16 §:n 2 ja 4 momentin säännökset asian käsittelystä yleisön läsnä olematta tai menettelystä salaisissa pakkokeinoasioissa eivät tule sovellettavaksi lain sanamuodon perusteella laite-etsintäasiassa.

Voidaan kuitenkin perustellusti olettaa, että laite-etsintää koskevassa oikeudenkäyntiaineistossa on keskeneräistä esitutkintaa koskevaa, salassapitovaatimuksen kohteena olevaa tietoa. Sovellettavaksi tulisivat siten YtJulkL:n 9 ja 10 §:t asiakirja-aineiston osalta ja YtJulkL:n 15 § suljetun käsittelyn osalta.

Käräjäoikeuden ratkaisu on julkinen lainkohtien ja lopputuloksen osalta. YTJulkL:n 24 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla tarpeellisin osin ratkaisu voitaisiin salata.

Mikäli kohdehenkilöä ei asiassa kuulla eikä hän ole asianosainen, kohdehenkilökin saa tiedon ratkaisusta salassa pidettävine tietoineen vasta kaiken aineiston julkiseksitulon myötä. Tosiasiassa kohdehenkilöllä on kuitenkin tieto laite-etsinnästä melko pian laite-etsinnän suorittamisen jälkeen. Onko perusteltavissa, että kohdehenkilöllä ei olisi oikeutta saada tiedokseen käräjäoikeuden päätöstä kaikkine perusteluineen ennen kuin ratkaisu tulee yleisöllekin julkiseksi.

Onko tällöin perusteltua määrätä asiakirja-aineisto pidettäväksi salassa YtJulkL 16 §:ssä säädetyn tavoin syytteen käsittelyyn tai asian sillensä jättämiseen saakka.

Säännökset ohjaavat rajoittamaan julkisuutta mahdollisimman vähän ja mahdollisimman lyhytkestoisesti. Mikäli asian käsittelyyn liittyvä julkisuussäätely on epäselvää, vaarana on, että tuomioistuimissa ajaudutaan epäyhtenäiseen käytäntöön pakkokeinolain 29 §:n mukaisten laite-etsintäasioiden julkisuusmääräysten osalta.

Lausunnon on laatinut osaston johtaja käräjätuomari Laura Karjalainen.

Siiki Marika
Pohjois-Karjalan käräjäoikeus